

LA TALLA

HOP

SURT ELS
DISSAPTES

Diputació, 262

La vinguda del Rey d'Espanya. — ¡Crit
d'alerta! — Adhessió

Diuen que serà'l día 5 d'Abril que se-
rém felissos, y tant s'ha dit y deixat de dir
que la ploma se'ns belluga frísosa com sar-
dina en xarxa (comparació á lo Urrecha)
pera desebrossar d'una vegada y ab la tras-
sa que'ns es característica, el camí de con-
fusións que alguns sobrevinguts vólen fer
empendre al Catalanisme.

Que si s'anirà á rebre'l, que si no s'hi anir-
à. Massa's fa en dubtarne y fastigós es que
hi hagi qui busqui explicacions més ó
menys ridicolas pera significar cosa corrent
y perfectament inclosa en nostras ideas lo
anar á ajupirse als peus del representant de
un poble que'ns fa la guitzia per tots indrets.

Llástima que ab aquests assumptos no's
pugui dir tot lo que se sent, ni's permeti
passar per la dressera, com es la nostra cos-
túm; pero, ab tot y ab aixó, bó será decla-
rar qu'enteném que nosaltres (y ab aixó vuy
dir tots els catalanistas) la feyna la tenim á
casa, y á casa hem de ferla, perque avuy
péca ja d'ignoscent y es Toful de solemni-
tat el qu'encara cregui que de l'embrutida
y zaragatera Villa n'ha de venir el manná
de la nostra autonomia.

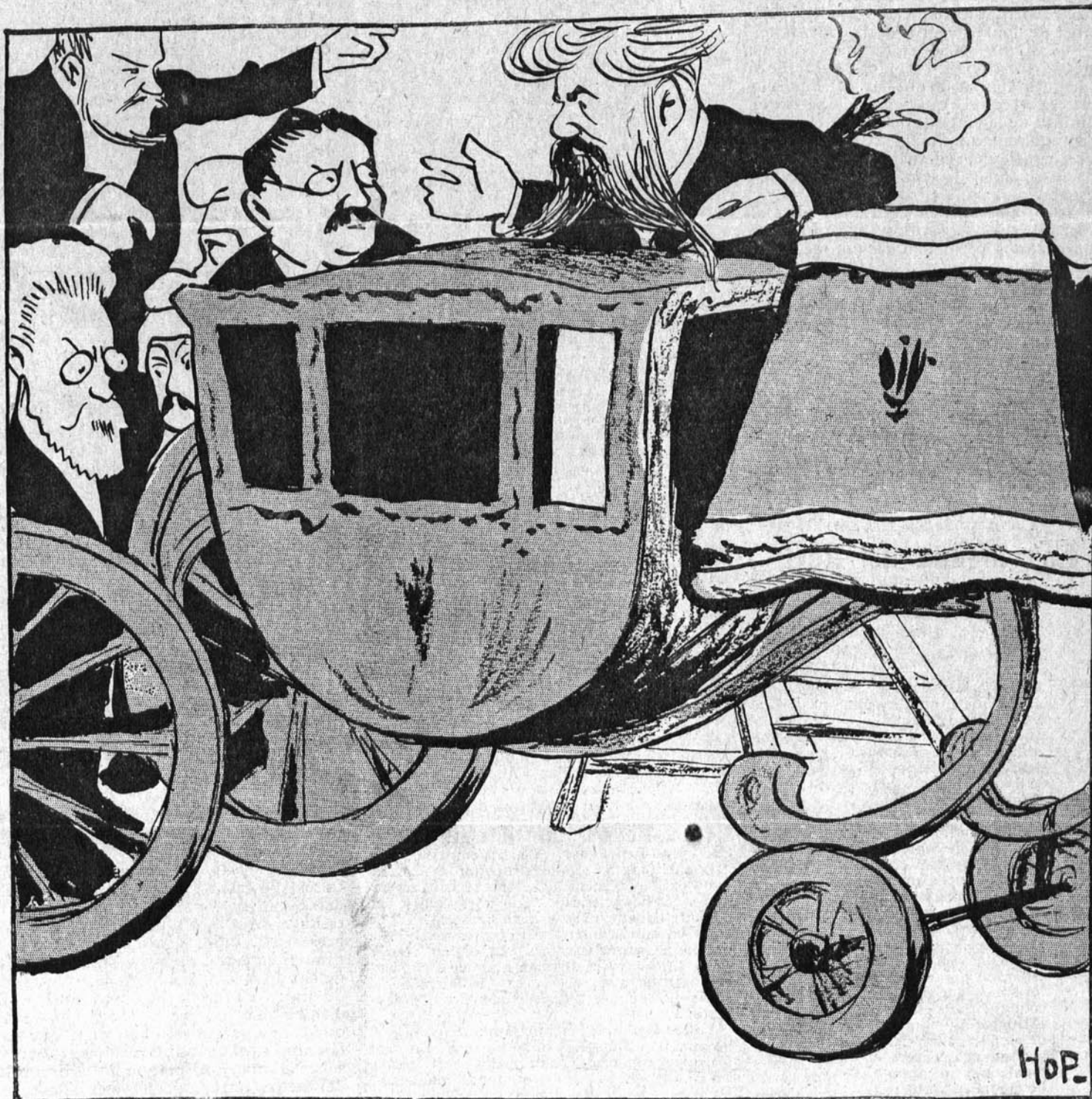
¿Qué no ho veyéu, trossos de pa de pes-
sich, fins ahont nos estiman los separatis-
tas castellans! ¿Que no vos n'havéu adonat
de la tirria ab que'ns distingeixen els incon-
sults de la gualda?

Es en va tot lo que's fassi pera compagi-
nar nostras aspiracions, nobles y elevadas,
ab l'esquifit patriotisme de la rassa hidalga.
Es en va que's portin á Madrit á represen-
tants en Corts, y inútil es que á cal Ajun-
tament hi hagin regidors catalanistas. No
ha de venir per aquí la nostra, ni es fácil
que's logri res més que posarnos al nivell
dels partits fraternals, que's passen la vida
queixantse y demanant al Govern justicia,
perque ja saben que no'n farán.

La nostra tasca ha d'esser catalana; cata-
lana de soca á arrel, sens eufemismes ni
transigencias ab els castilas, sino ben ele-
vada, ben noble y francament valenta.

¿Qu'es somniar? ¡Mentida! ¡Corréu terra,
aneu d'una banda á l'altra de la nostra Cata-
lunya, y fins dintre de Barcelona mateix,
y vos trobaréu ab que l'immensa majoria
dels catalans desconeixen el nostre progra-
ma y las rahóns en qu's fundan las nostras
aspiracions. ¡Veyéu si n'hi ha de feyna á ter
encare á dintre casa!

Y no volém seguir per aquí perque estém
conveusuts de que día vindrá que aquestas

HOP

!!! !!!

—Si la durem al Museu...
¡Es tan vella y tan carrossa!
Si á un altre lloch la durém

que no fassi tanta nosa.
—Per mí, porteula ahont vulgueu,
mentres no'ns toquin la bossa.

afirmacions nostras serán generalizadas entre'ls que avuy encara creuen qu'Espanya es mare, y de la mare esperan la felicitat de la terra nostra ó sia de la *mare xica*... ¡Olé tu mare!

Pera aquestos senyors podrém anar curts de quartos, pero, lo qu'es de mares, gairebé en podriam posar parada...

Quedém, donchs, tornant á lo primer, que'l Rey vé, que tothom está ab l'ay al cor, que'ls botiguers creuen fer el gran negoci, y que alguns dels nostres e-timats amichs, que tiran per conservadors, ó bé qu'encara n tenen el deix, s'hav'an engrescat ab la vinguda. Doném ab aquestas ratlles el crit d'alerta perque estém disposats á tirar de dret contra'ls qui ho mereixin, siguin qui siguin y s'anomenin com vulguin.

Per lo que pugui valdre y encara que no ens hi demanin, LA TRALLA s'adhereix á la proposició que s'ha presentat á la «Lliga Regionalista», que diu aixís:

«La Junta Directiva de la «Lliga Regionalista» acorda:

Primer: No pendre part, ni enviar representació á cap dels actes que tinguin lloch ab motiu del próxim viatge del Rey á la nostra ciutat.

Segón: Dirigir un manifest al poble catalá recordantli una vegada més l'opressió secular de Catalunya, lo desconeixement dels seus drets, la negativa constant y obstinada á totas las aspiracions de la nostra terra, y fent afirmació categórica dels principis del Catalanisme.

Tercer: Recabar per l'anterior manifest la firma y'l concurs de las demás entitats catalanistas.

Y quart: Notificar particularment los anteriors acorts, que deixin l'actitut de la «Lliga Regionalista», als socis de la mateixa que siguin senadors, diputats á Corts, diputats provincials ó regidors, pera que si hi hagués alguna d'aquestas personalitats que concorregués á qualsevol dels actes que ab motiu de la vinguda del Rey se celebrin, n'os pugui entendre may que hi porta cap representació del regionalisme, sino única y'exclusivament la seva significació y representació personal».

Y no solzament nos hi adherim, sino que, ab la llibertat que sempre acostumém á pendrens, nos permetém afegir que, á las personalitats catalanistas que hi assisteixin, encara que sigui particularment y sense representació, nosaltres els tindrem en observació en el llitaret que'm obert á LA TRALLA pera evitar el contagi.

¡O som ó no som, y lo demás son trons!

GNOM

La vinguda del Rey

«Jo vaig á Barcelona á pulsar la opinió dels meus correligionaris».

Paraulas de'n Lerrú als periodistes.

Sr. Lerrú si m' escolta una miqueta, un moment li diré quatre paraules que sento de bona fe. Ab tot aixó qu' are 's parla de la vinguda del Rey, se li note un entusiasme y una mena d'interés que fa d'upar el prestigi que tothom li reconeix, en qüestió de conseqüencia y altres enredos d'aquets. De primer volia anarsen, mes que depressa, corrents, si no aturan la fugida tres ó quatre clatells nets, y are sembla que al objecte de que tot vagi mes be es farà una gran merienda, un brenar que vindrá á ser com qui diu la gran castanya, el trágala mes inmens de protesta, á la persona que vindrá á primers del mes, tot aixó, 'ls qu'encara badan ho creuran aixis mateix motivant que tots nosaltres riguem una estona més. Donchs per fe aquesta comedia no te d'egafar l'express, per pulsar, com explicava, l'opinió d'aquesta gent, l'opinió de la gran massa del poble, ja li diré,

y sense haver de pulsarla, perque pensa lo mateix, que pensava fa sis mesos ó sis anys si vol vosté. Els obrers de Barcelona, com els de tot arreu, están sofrint una crisis que esparvera y aturdeix y aixó fa que no 'ls importi ni un botó de calsolets, tota aquesta martingala que portan vosté y demás republicans á las ordres del nostre flemant Góvern; si senyor, lo que desitja lo que demana l'obrer, es que l'industria floreixi, es que prosperi l'comers, que donant fersas y vida escampi per tots indrets l'alegria qu' are falta, la pau que necessitem. ¡Son xexanta mil que's troban sense pa ni sense res! per xó no vingui á pulsarla la opinió dels obrers, que li dirán que 'ls enganya, qu' es un groom del Góvern, un polítich fi de sigle, dels que xerran y fan... rés; y li dirán que's pensavan qu'al dona ls sufragis seus era ab la fe que tindrian un diputat consequent, qu' aportaria 'ls seus medis ocupantse un xiquet mes, per resoldre aquets conflictes y la fam qu' aquí 's pateix, pro tot aixó no pot ferho perque vosté, no es vosté; perque 'l pagan, perque 'l manan y está en continuu servey, are circula aquesta ordre, are agafa ó deixa el tren, are fes fressa, are calla, are posa 'l camí net y es clar, no pot ocuparshi ab cap romanso d'aquets que n diuen comers, industria, agricultura y demás. Per lo tant, no s'hi atreveixi á enterarlos del paper y l'actitut qu han de pendre á molts dels nostres obrers, que li dirán que 'ls procuri treball y pa ben corrents. Aixó es lo qu' ells necessitan, aixó es lo que volen ells, ¿lo del Rey? ¡aixó interessa á vosté y á ningú més!

PEP DE LA TRALLA.

MASSA LLANA

Diu que las cosas d'Espanya sempre han anat malament. El meu avi ja m'ho deya, y contava que ja'l seus idem també li explicavan dos quartos del mateix.

Y es clar, anant tant malament, un dia ó altre havia de sortir unabona ánima (?) que cuydes d'arreglar un xich aquest desgabell.

Y heus aquí que tot d'un plegat va sortirnos, no se sab d'ahont, aquest Redemptor que tots esperavam.

Ja tenim D. Alecandro, ab aquell be de Deu de planta, y aquell be de Deu de gruxaria de cara, disposat á redimirnos á costa de tot, si'us plau per forsa.

Y heus aquí que varem comensar á sentir parlar de República, d'igualtat, de fraternitat y de formatge de Gruyère.

Are si que vá de bo; no son pas orgas com tot lo altre, no!

Fins va fixar el plan ab el qual aquest poble, ahont las personas sensatas hi viuen tan malament, s'hauria de convertir ab una mena de Xauxa.

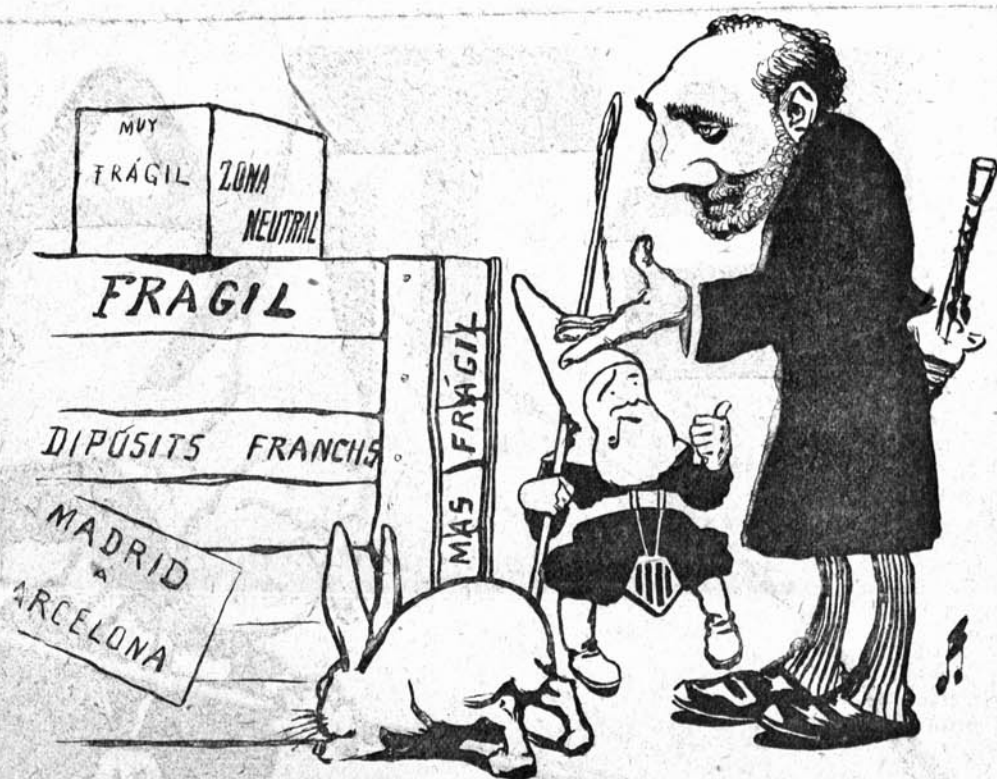
Y'l poble s'en va alegrar molt... Es clar y no se n'havia d'alegrar! Ja s'hauria acabat alló del treballar. El treballar fa retrógado. ¿Oy Don Alacandro? Qu'es aixó de tenir d'ana á las fábricas; ca, res d'aixó. La setmanada vindrá á casa tota sola; las monjetas ja's couhen per ellas mateixas, y tot per la mágica disposició de la República unitaria.

Vos aquí un altre trasto vell aquí á Espanya, que aquest Redemptor vol fernes empassar.

Don Alejandro ab aquella superior inteligencia que Deu... ay despensim; sempre se'ns ha de conèixer que som clericals... que no se qui li vaa donar, ell que te unas grossas pensadas, y s'en entra en aquest quarto dels trastos vells de la nació, que perque fassi mes fi en diuen *Anales de la Historia* y s'hi trova un ninot de cartró bastant rebregat, ab el nas aixafat y la fesomia tota plena de bonys y d'escrotonaments que feya llástima.

Y heus aquí, que'l tal D. Alacandro, ell que s'ho mira bé y diu:—Ben mirat no aniria pas tant malament com aixó! Quant menos pera taparme á n'a mi ja n'hi ha prou. Y ell que si, que agafa'l ninot, el pinta de nou, li dóna un rapés de barnís de la marca Progrés més barata, y sen va ab aquell trasto per aquets mons de Deu á ensenyar el fenomen.

Pró'ls vells que prou la coneixian aquella figura de cartró, tot-seguit se varen adonar del tanto que tenia al nas encara de las últimas cayguas. ¡Pro que son els vells pera aturar la embranzida de progrés que portava don Alejandro.

¡NO VAL Á BADARI!

—Si fas bon recibiment te regalo aquests bombóns.

El Gnom:—M'has cregut molt ignoscent. ¡Si aquest es el procediment dels perdigóns!

¡Qui no's embadaleix ab aquell bé de Deu de civilisació! Qui no s'atura devant d'aquell xerrayre que vén remey pera tots els mals? ¿Qui no s'hi gasta un parcl de pessetonas, que's trovarán de menos á l'olla, devant de la redempció que ja's toca ab la punta dels dits?

Y eso es lo que se queria demostrar.

Are es qüestió de resignarse perque ja tenim ninot per anys, fins que torni á caure altre vegada ó fins que'l tal redemptor s'hagi fet rich. No se si trigará gayre, perque sembla que D. Alecandro vol escorre la poma fins que no hi quedi such.

Si s'ens permet fer una profecia, nosaltres creyém que aquest such durara mentres hi hagi llana.

¿Trigará molt á abolirse?

....y el silencio me respondió....

GARBAT

¡Sense por!

S'ha tornat á posar de moda aixó d'anomenar separatisme á tot lo que tendeix á la lliure expansió de las nacionalitats ibéricas.

Aixó pressagia (ne tenim experiència) una era de persecucions contra'l catalanisme, si bé es probable que aquestas no vindrán fins que la gent que fa com qui governa sapigan com ha anat aixó de la visita (d'un alt personatge), á Catalunya.

Els periodichs rotatius y no rotatius, castillas del centro y castillas provincianas, ja tornan á la campanya, que aquest cop ha sigut iniciada pel patriota espanyol D. Alejandro Lerroux, gloria de las Espanyas.

Esperém la embestida sense por. Ja ho sabem nosaltres que'ls enemichs son allí, y com que may, may, may los hem tingut com á germans, sino com á gent intrusa y forastera, no ns vindrá pas de nou tot lo que puguin fer pera reprimir la onada patriótica catalana que'ns empeny.

Hem llegit diaris espanyols que'ns insultan, hem sentit en meetings y conterenciass frases d'escarni y menys preu, vinguda, dels espanyols vers la nostra estimada Catalunya, hem escoltat els ximpls del Congrés, fent broma de lo mes sagrat que tenim els catalans, de las nostras costums y de la nostra llengua, y n'hem protestat desde dintre de tot de la nostra ánima. Pro d'entre totas las parauladas, n'hi ha una que com á paraulada l'han dita, que ni'ns fa enrogir, ni'ns indigna, ni'ns molesta tan sols. No la vuy dir perque ho tenim privat del metge, pro tampoch fa cap falta perque ja la diuen ells.

Avant, castilas, ab la vostra campanya! Catalunya es prou gran, prou honrada y prou alta, pera que temi que fins á ella hi puguin arribar las baboyas pestilentas dels cuchs d'arrán de terra.

LLUM

Un quid pro quo

—Aixó ja passa, de mida, aixó ja no pot passar, aixó es una gran vergonya. —¿Qué l'hi passa senyor Pau? —¿qué té ab aquest desespero? —¿Qu' aviat lo ser ciutadà d'eixa culta Barcelona será prou per ser mirat ab despreci y fins ab ódi per tothom.

—¿Vol esplicarm qué vol dir d' una vegada? —¿No 's vá fe un assassinat fa poch dias á la Rambla? —Es cert.

—¿No van agafar al que creuen que va ferho? —¿no es un tal Nelo?

—Encertat. —Donchs tingui, vegi 'l diari lo que porta, y ja veurá si 'm queixo ab rahó ó be sense, si 'l disgust es ben fundat. —Veyám. «Ayer celebróse Concejo Municipal. El síndico Sr. Nel-lo...» —No tiri mes endevant ¿veu?

—¿Qu' es lo qu' haig de veure? —¿Veu con no l'han agafat? —¿A qui?

—Al Nelo ¡quin escándol! ¡quina vergonya!

—Don Pau, tranquilis, s'equivoca. —¿Qué yo m' equivoco?

—Es clar. Aquest Nel-lo, no es lo Nelo que 'ls diaris han portat. —¿No es un que ddsafiava á qui l'hi sortia al pas?

—Si. —¿No tenia un empleo á casa de la ciutat?

—Si, senyó; pero es un altre que porta 'l nom molt semblant; cobrava aquell com burot y aquet fa de concejal.

—Es dir, qu' aquest no es lo pinxo? —No, home; 'l pinxo está tancat. Aquet, valent, ya vol serho pero com l' altre, no tant.

—Vaja, donchs; aixís ja 'm quedo un xich més tranquilisat. Ves quin incert lo de dirse un nom qu'es casi be igual, ser valent y tení empleo.

—Es molt gran casualitat, mes ¿no sab que diu lo ditxo? «Alerta, qu'en lo mercat hi ha molts burros que s' assemblan.»

—¡Ah! ja entench á ne que va. Estiga bo senyor Pere. —Qu'ho passi bé senyor Pau.

FLORAS.

FRAY MARSILLACH

II. Y ÚLTIM

Confesso als meus lectors que si no hagués promés en lo meu article anterior lo continuar posant á la vergonya pública al Fray Marsillach de la Perdida, ho deixaria correr tot; puig me re-

pugna de vritat lo seguir escudrinant las infamias que del poble filipi diu un home, vergonya de la terra que l'ha vist neixer y escarni de la democràcia, tipo perfecte per redactor d'un periòdic ahont res gran, res noble s'hi enlayra, ahont los seus redactors mentint una llibertat que no sentan se prestan a fer de delators d'honrats ciutadans; posant de maniet una ànima tan mesquina y un esprit tan rastrer com l'esprit qu'encarnava aquells familiars del Sant Ofici que d'existir avuy *La Perdida* ls aplaudiria com ha aplaudit als moderns inquisidors de Montjuich.

Dintre de aquella redacció ahont s'hi tancan los avensats a lo *Torquemada* y els intellectuals a lo *Grandmontagne*, en Fray Marsillach s'hi deu trobar com lo peix a l'aigua.

Y are vegin com segeix insultant al poble filipi el nostre Maleta.

«El filipi (diu) es cruel, hipòcrita, nulo, viciós y rater. Sa cobardia corra parells ab la seva sensualitat. Ataca per detrás a traició y sobre segura».

Lo mateix com si diguessim que ha fet el Maleta indecencias a qui en Fray Marsillach coneix, ens consta, intimament.

Y anem seguint copiant: «El filipi enamora a la seva mare a las sevas germanas y a las sevas fillas, pas que n tinga. L'incest es per ell cosa corrent y naturalissima. Lo filipi equivoca tot quant se li diu fa malbé tot lo que toca, s'olvida dels encàrrech, que se li fan. Pega al gos y al gat, mata al canari, para els rellotjes, trenca els mobles, dorm de peu al empit d'una finestra, a la barana d'un pou, a las branques dels arbres, may al lli».

Se posa la camisa al revés; neteja els cuberts ab els pans de la mateixa, se pentina per vanitat cent cops al dia, passa horas y horas devant d'un mirall fent visatjes. Encare que us serveixi vint anys seguits, que no els servirà, no arribarà may a saber com vos diheu, com tampoch sab el nom dels seus pares y germanes, ni el carrer en que viu, ni del poble en que va neixer. Ignora quants anys té, lo que desitja, lo que vol, lo que representa, lo qu'estima, lo que volia. Furta tot lo que pot, fa ús dels vostres mocadors (y no per lo que els fem servir nosaltres) de la vostra roba y dels objectes de vostre tocador. Si li pegau queda content com si tal cosa, si l'envieu a passeig igual».

Segurament que en Fray Marsillach al volguer execrar als filipins es degué mirar ell mateix, degué consultar la seva bruta conciencia y tot lo que aquesta li remordia per la seva ignominiosa vida, ho anà dedicant al poble filipi, que donant mostres de amor a la llibertat sapigué revoltarse contra un poble que a mes de explotarlo li enviava empleats dominadors que una vegada fet lo paquet robant de la manera mes escandalosa, encara l'insultava de la manera baixa y rastrera que ho fa el nostre protagonista.

Y are vaig a copiar l'últim paràgraf d'aquest indecent seguit d'insults, referintse altre volta als filipins, diu: Al igu al que els indios pertanyents al quart estat, son raters, falsos, incestuosos y vils; y a pesar de la seva educació y de la seva filosofia son sers sense voluntat, sense energias, sense carinyo, sense amor, sense ambicions, sense estímuls, sense honor..., sense rés».

Y devia en Fray Marsillach afegir: «Com jo».

Y estava dit tot.

Y resumint. Aquest Fray Marsillach es lo mateix que no deixa passar d'a sense dir mil vegades salvatges y reaccionaris als catalanistas, se diu demòcrata, y s'hi diu republicà, incensa a n'en Salmón y ensalsa a n'en Lerroux, (que honra para la familia) y no obstant ja ho vehuen els nostres lectors; els catalanistas, els reaccionaris, havem de sortir a la defensa de la dignitat humana que un demòcrata (?) un rep'ublicà (?) trepitja tan inicuatment.

Si el poble filipi no hagués tingut noció de lo que es l'honor, si no hagués sentit y desitjat la

llibertat, si al veurers expoliat per empleats com en Fray Marsillach y altres no hagués sentit el pes de un domini estrany y brutal ¿s'hauria llensat a la revolta y hauria vessat la sang per la dignitat de sa patria? No, quant ho feren fou per que se sentiren homes, y es veyan tractats com a bestias. Tenian rahó y se la volgueren fer valdre y aixó destrueix totes las infamias d'en Fray Marsillach.

Es secular la rabia de tots els homes de *La Perdida* a la llibertat dels pobles; per aixó atacan a n'els catalanistas que volém lo reconeixement de la personalitat catalana y la integral autonomia de aquesta terra.

«Pero que saben d'aixó aquesta gentusa! cervells petits, ánimas mesquinas, esprits regressius, no podeu fer mes que anar sempre airan de terra com els llimachs; per aixó en Fray Marsillach se troba tan be dintre aquella claveguera que li diuen la *Perdida*».

FIBLÓ

Els Héroes de Baler

Pau als morts.

Pochs días fá que arribaren en nostre port las despullas mortals dels *Héroes de Baler*.

Es la última escena de la tragedia en la que pagaren ab sa vida tants y tants fills de mare las temeritats dels patrioters.

Llempegnejant ha crehuat per nostra pensa la espintosa desteta colonial, y devant de las despullas de las victimas de la mes gran quixotada espanyola, hem sentit un clam de justicia que pujava als nostres llabis, pera demanar compte als causants de tant malt.

Ab el nom de *carn de canó* els portaren enllá del mar, y ab el fatuos nom d'héroes, tornan avuy sas despullas. Y aquestas despullas que avuy reben ab ceremonias, potser si's redressessin protestarian indignadas del engany de que foren victimas.

Tal volta els causants d'aquestos mals, haurán esdevingut tristos al rebre las despullas mortals dels *Héroes de Baler*, y se haurá aferrat el remordiment en sas conciencia. Sort que,

si buena vida os quité
buen título de héroe os di.

Mes ay, no es pas temps are de remordiments, que no son ells sols las victimas dels vostres aixalabraments.

Víctimas també eran aquellas curruas de homes malaltissos y demacrats qu'ens tornaren al final de la guerra; aquells que moriren si no tant elegantment en mitg de la lluyta, perque acabaren sa vida en sas llars, ahont tornaren inútils pera'l trevall, y rosegats per las malalties que d'enllá portaren.

Héroes son també aquells que s'escamparen per nostras ciutats, engandolits y corromputs, can'ant cansóns en remembransa d'aquella lluyta que rerá'l full mes negre de la historia.

Si; pera nosaltres héroes han d'esser, perque com els de Baler foren victimas de la guerra d'ultramar, y si tal titol no'ls donaren, tot fou perque a n'els vostres cervells desequilibrats, y a n'els vostres esperits malaltissos, no'ls hi plague tant la positura en que moriren els uns, y la positura en que moriren els altres, ó la trista fayso ab els tercers, en els quins vagaban, mortas las santas costums del trevall.

Los heroes son enterrats; ja tenim una remembransa mes á fer, del nostre gloriós passat. Ja podem allargar mes la llista inmensa dels héroes del poble espanyol. Y en el camí que aquest segueix envers l'anorreament, nos caldrá recordar la nostra passada historia, per allunyar el vertich qu'ens abismava ab sa darrera.

Pau als morts.

MEMORANDUM

CAP Á XEMULPO

DEL NOSTRE ENVIAT ESPECIAL

III

Era á mitja matinada quant del catre vaig saltar per anar á veure'l callista (que's un xicot molt trempat) y ferme arrancar alguns callos que m'ien coixejant.

Precaució sana y prudenta y que deu sempre observar tot caminant que's prepara á fer un viatge un xich llarch. Com ja veurán, vaig resoldre (després de ben rumiat)

Lo de las Cédulas

La senyora:—¡Lladres! ¡Lladres!

L'agutzil:—Pero, senyora, si son els de las cédulas.

La senyora:—Bueno, bueno... ¡Lladres! ¡Lladres!

anar á Xemulpo per terra en lloch de ferho per mar perque estant aquesta omplerta de creuhers y acorassats qu'están sempre á la que salta per destroçar ó fer mal es fácil que la barqueta que m' dugués á mi embarcat tot prenentla pel «Pelayo» ó pel «Terror» ó «El Audaz» li tiressin un torpedo ó bé un confit ensucrat. Quant vaig havé estat dels callos lo primer que vaig mirar va sé avisá á un pobre xino molt conegut de per'la per si'm volgués fer de guia y al mateix temps de criat perqu'aixís durant el viatge coneixent ben bé els viarany poguessim ferlo depressa y sense cap entrebanch.

Pro es veu que á la nostra estrella aixó no li vá agradar perqu'ens porta tantas penas y ns dona tants de treballs que dupto si no se'ns muda qu'ho poguem més aguantar. Una nit sense adonánsen ens várem aná acostant en un camp que'ls japonesos teniant atrinxerat; jo que ab la fosca m' vaig creure qu'eran russos els soldats, quant me donan el *quien vive* al guarda li dich cridant: —¡Som subdits del Czar de Russia que visca el gran Nicolás!

Al senti aixó'l centinella m'agafa entre cos y cap, em rebot vint cops per terra y allí s'guera desfogat si no fos qu'l pobre xino plorant li vá sup, car que'm deixés estar per Budha perqu'eram tots gent de pau.

Quant al cap de poca estona el xino'm va retornar fentme pendre algunas herbas que portava al sac de má, vam torná á empendre la ruta caminant sempre endevant.

Fentho aixís y d'aquest modo dintre poch vam arriyar aprop d'un altre trinxera que voltada de soldats es veyan un xich confosos per mor de la fosquetat.

Encar no'ls vaig entreveure, com qu'estava ja escamat, sense esperar que'm donguessin el *quien vive*, ni el *quien va*, m'encaro ab el centinella y li dich ab to marcial:

«¡Budha guardi al gran Mikado y al seu sceptre imperial!» Mes ¡oh!, la pega funesta: era un rus; y un cop tremendo el meu crit va amortallar y entre cops de puny y cossas y movent gran guirigall em van tancá al calabosso ahont are estich espant el pecat d'equivocarme prenent un groch per un blanch.

Resin força á Santa Rita perque'm tregui del trevall, y are rebín'el saludo y l'abraç mes fraternal d'Un Breviari qu'ls desitja mil y mil felicitats.

UN BREVIARI

La Esquella pinta á la gent de bé anant á portar tabaco al Nelo. *La Perdida* s'escarrassa pera fer veure que'l Nelo era'l pinxo dels catalanistas.

Animalets! Y del Brau no'n parlan, pro ens consta que la gent dels dos, diguemne periòdichs, s'han vestit de dol.

Els acompanyem (de lluny) ab el sentiment.

En el Congrés:

Lo senyor Rusiñol diu que'l projecte dels carbons es beneficiós pera'l país.

Lo senyor Suárez Inclán respón qu'es molt més beneficiós lo projecte de sanejament de la moneda, del senyor Villaverde, que'l que's discuteix.

Afegeix que no vol perdre temps.

Lo senyor Rusiñol: Plá bé que'l perdém.

Lo senyor Suárez Inclán: Pitjor es perdrel fent dany á Espanya com fan alguns.

Lo senyor Rusiñol: Lo dany lo fa Sa Senyoria fent política en discusions en las que no se'n deu fer.

Lo senyor Suárez Inclán: Anant al separatisme's fá més mal á la patria que no pas perdent lo temps presentant programas y altres futesas.

Lo senyor Rusiñol: ¡Vosaltres si que feu mal als espanyols!

Senyor Suárez Inclán: Soch espanyol y no aventurer com tots els separatistas y tots los bizkaitarras.

(Forts rumors).

Se promouhen alguns incidents.

Interrompen los senyors Urquijo y Alegret, fent protestas d'espanyolisme.

Rectifica'l senyor Silvela (don Eugeni).

Se suspén lo debat y s'aixeca la sessió.

Y un be negre.

L'Alcalde está que no sap ahont toca. Els niños (regidors) no li volen fer bondat.

Els hi ha promés confits y carmetlos, y ells entossudits, que nó y que nó.

Ab tot sembla qu'un ó dos regidors republicans (!!!) s'han deixat convence y la ajudarán á fer el pessebre.

Ne tindrem una gran satisfacció.

LA TRALLA va enviar á un dels seus redactors al meeting del «Centre Republicà Catalánista», Nova Catalonia, pera parlarhi en nom del nostre periòdic.

Al anunciarse'l nom del nostre representant, fou obgete d'un calorós aplaudiment que no debía pláure prou al Delegat governatiu, perque á la primera embestida oral del nostre redactor, ja fou cridat al ordre.

Volém dir ab tot aixó que LA TRALLA va fer un paper lluhit, com sempre. Y'l Delegat, també.

No sempre son dolentas pera'ls agricultors—Gayre bé cada un se queixan de que no plou; enguany no podrán dirho aixís

Policías y guris

—¡Ya que eres de la pudó,

morirás sin que me apuri!

—¡A las armas, fins que un guri no quede per remissió!

Telegrama comentat

Paraulas de l'Emperador d'Alemanya:

«Vigo es una ciudad sucia, pero dentro de diez años estará completamente limpia, pues la escuadra alemana, al igual que la inglesa, menudeará aquí sus visitas».

puig, segons llegim en telegrams de Vigo, el rey ha passat sempre per sota d'una pluja de flors.—Bona cullita tindrem si Deu ho vol; la corresponent a la pluja; pluja de flors, cullita de creus.

El diumenge passat varem veure en un tramvia al negrito Junoy, tan lleig com sempre i gras a reventar lo mateix que un frare d'aquells que pinta en Pellicer malo a La Campana.

El negrito Junoy llegia verament emocionat un diari i las llàgrimes li queyan cara avall, el mateix que un magdalen. El nostre actiu redactor se li va asseure al costat i aixis pogué enterarse de lo que llegia en Junoy. Gracias a n'aquesta tafaneria, podem informar als nostres llegidors.

Llegia «La Perdida» del mateix diumenge quin primer article está titulat «Higiene de la Belleza.—El color de cara.»

Pro'l desconsol den Junoy arribá a cridar l'atenció de tots els passatgers quan va llegir el paragraf del mateix article, que diu:

«Para conservar ó adquirir un color seductor de la cara, se necesita llevar una vida tranquila y regularizada, someterse a un régimen sobrio y frugal, poco animalizado; mejor aún, completamente vegetariano; mantener la libertad del vientre, favorecer el curso de la bilis y evitar los excesos de dormir».

Comprenem el desconsol den Junoy perquè'l pobre negrito es incapás de sometres a un régimen poco animalizado, y tindrà d'esser lleig tota la vida.

De El Liberal:

«El viaje del Rey durará un mes, pues el señor Maura quiere que conozca a fondo a Cataluña».

El Liberal fá quatre anys que es aquí y encare es hora que no coneix mes que'l tros de carrer Nou y un tros del de l'Alba.

Conqué...

LA TRALLA avisa amatenta á n'els ciutadans honrats, que en vista de lo que passa ab els senyors cedulars (volem dir els de las cédulas), cuytin depressa á posar en las portas de llurs pisos bons pany de seguretat.

Ab gran pompa foren rebudas las mortals despallas dels que moriren á Baler. Bueno.

A la viuda del comandant Morenas, que fe del fort, li regalan cinch mil pessetas anyals de subvenció. Bueno.

Els pobres soldats sobrevivents de aquella quixotada es moren de gana per nostres carrers. Bueno.

Váyase lo uno por lo otro, y Viva España cuan honra. Vivaaaaa...

Alguns empleats de Contribucions varen fer un tech á can Justin; varen beure massa; se varen disputar; los varen treure y al mitg de la Plassa Reyat, varen representar la parodia del Nelo y l'Aragonés.

¡Olé con los funcionarios!

En Brau Cebollero, es el pinxo den Lerroux que va morir á mans del pinxo den Planas y Casals Nelo.

Vegin La Campana quina necrologia li dedica.

De que'n Brau Cebollero's digués republica y prestés al partit els seus serveys, no'n té aquest cap ceba que li fassi coure's ells. En Brau ho feya de franch y gratanse la butxaca sempre que venia al cas.

No es, donchs, denigrant, sino molt honrós per en Lerroux, que l'anés á visitar al Hospital, certa ocasió en que s'hi trobava gravement ferit, á conseqüència de una emboscada que li havia preparat en Nelo.

La Campana está en lo cert al dir que'l partit republica no'n té cap seba que li fassi coure's ells de que'n Brau prestés al partit els seus serveys.

Ni d'aixó ni de las sevas conxorras ab monárquichs y ab funcionarios tan dignes com els Portas y Marzo y Polavieja, etc.

Hi ha hagut may cap ceba que fes plorar els ulls d'aquesta gent?

Y respecte á lo de que fou molt honrós per en Lerroux, tambéns hi avenim. La honra devia anar á mitjas.

En P. del O. de ca la Campana fa equilibris ab motiu del servey obligatori.

La aixerida campana que Federals y Catalanistas hem emprés en favor del esencialment democrátic servey voluntari, ha fet trontollar la opinió del nostre poble. Fins en las Fraternitats se discuteix ja respecte aquest punt, y son molts els que son acerrims partidaris del servey militar voluntari.

Donchs tot aixó sembla que ha fet mal de cor a la gent de la Campana y sense atrevir-se á combatre'l servey que'l Catalanisme defensa, las emprén contra'ls catalanistas perquè... ¿may dirían perquè?

Donchs senzillament, perquè diu que fins are no'ns en havem recordat de defensar aquest sistema.

Y aixó es una solemnisima embusteria, porque fa mes de 30 anys, quant el Catalanisme comensava á pendre forma política, ja els bons catalans ne feren qüestió dogmática y d'allavors ensá s'ha defensat sempre, en meetings y publicaciones y aixis mateix está estatuhit en las Bases que s'aprobaren en la memorable Assamblea de Manresa de 1892.

Tot aixó no ho ignora en P. del O., pro no sabent en que agafarse las emprén per aquí sense adonarse de que lo que logra es fer un altre paper ridicol.

Pro aquesta vegada no't valdrá senyor P. del O. No es pas lluny el día que las vostras embusterias serán posadas en quarantena pels fins are incondicionals partidaris.

¡Are diu qu'anirém tant be qu'el diari ho porta!

Oy, que cualsevol se pensaria, al veure que la Diputació está disposada á regalar 50.000 duros, per lo mobiliari del Hospital Clínic qu'els diners els sobran y qu'els pobles de la provincia, no tenen res que desitjar?

Donchs no hi ha res d'aixó. La cosa es solzament que á uns senyors republicans, que's diuhen Juli, Morros, Guíasuet Corderch, etc., s'ho han posat al cap y á l'empenyo que tenen en que'l projecte passi avant, nos fan pensar ab que algún interés especial hi tindrán.

Figúrintse si'n deu ser de descomunal la cosa, que fins La Perdida els clava cop de sach, Bien Perdida! Aixis ns agrada. Si volen mobles que s'els comprin al Gran Barato, del carrer dels Banyes, allí ahont diu jojo novios, ojo, ¡por 40 duros un mobiliario completo.

Are... qu'ab aquestos cops de sach de La Perdida, nosaltres no hi creyém, ni ells tampoch, porque... ¡ja veurán com resulta que tot ha sigut un pastel y que ja era valor entés!

Retallém de Gent Nova de Badalona.

S'assegura que'n lo próxim viatge del Rey á Barcelona, vindrá á passar un día á n'aquesta ciutat, ausentantse al mateix temps d'ella l'Arcaide, el primer y segon tinentis á causa de no saber de parlar castellá ni de presentarse ab... modos, ab tot hi dur l'Arcaide guants per tot día.

Haurá de fer las bessas d'Arcaide, en Matamoros, que com es l'únich que ho xafa bé, ja va dihent pel mon que's lo predestinat á ser Arcaide de Real Ordre perpétuo.

Els republicans del trust de la Unión son de lo mes aixerit que corra.

Se'ls hi va veure la punta ab alló del viatge á La Plata, y are per sortejar el compromís, han acordat (de comú acord ab els sagristanes del Govern), que mentres el Rey sia á Barcelona farán 40 ó 50 meetings pera donar compte al poble de las tasques fetas pels diputats y regidors del trust.

Veritat que aixó als ulls dels obrers ha de fer bon efecte? Veritat que sembla que els republicans farán aixis un acte d'home?

Donchs, escoltéu obrers la conversa que nosaltres hem sentit entre dos significadissims republicans.

—No se pás com ho farém are, sense poguer anar á América.

—Home no t'apuris. Tot s'arreglará.

—Oh! es que'l compromís hi es. Perque si fem algun acte públich, es perillós per la afluencia de gent reunida que promourían desordres.

—Oh no's tracta pas de fer un acte públich, sino molts actes públichs, 40 ó 50 per exemple.

—Pitjor que pitjor.

—No, home, no. Fent 40 ó 50 meeting en diferents locals de ciutat y del plá, resulta que dividim á las masses en petits grupos y las tanquem en locals de confiansa; com Fraternitats y Joventuts Republicanas...

—Tens rahó. No hi havia caygut.

—Ho veus, home? Aixis fem algo y no hi ha compromís. Al revés; fentho aixis, allunyem als nostres remats del carrer y ell podrà campar lliurement per Barcelona.

—Xócala, noy.

—Ab molt gust...

En Junoy ha sigut interwievat per un redactor d'El País de Madrid y l'home s'ha desfogat.

Li preguntavan que pensava de la vinguda del Rey á Barcelona y á contestat que'l Catalanisme era mort d'ensá que la Unión Republicana ha aixecat bandera, qu'es igual que haver aixecat la camisa als pobres que la segueixen.

Ab tot aixó en Junoy ha vingut á dir que si'l Rey va á Barcelona'l Catalanisme torrará á aixecar el cap. Aleluya!

Y per aquest camí va ensenyant l'c... llepant els peus dels partits de la monarquia y fent entendre que'n Maura no ha estat oportú en fer realitzar aquest viatge.

D'una manera indigne procura franquijarse la simpatia d'aquells partits afirmant que:

«La mayor vanagloria del partido republicano es haber extirpado los males causados á la patria en general y á Catalunya en particular, por la propaganda de los catalanistas».

En Barcelona se ha formado un núcleo de republicanos dentro de la unidad española y este hecho, por si solo, debería ser simpático á todos los partidos monárquicos.

No cal pas que la busquis aquesta simpatia, porque ja la teniu y ben tundada per cert. Ja saben els monárquichs, que mentres tú y en Lerroux y en Salmerón sigues els encarregats implantar la República, hi ha cap por de que la Monarquia trobi tolli.

Ah! Y are adiós patriotas!

El Maleta Indecent acaba una de las suas aborridissimas Pláticas ab aquestas paraulas:

«¡Que asco! Cuando soy testigo de hechos como este, me explico perfectamente que Gustavo Flaubert escribiera a su madre».

—«Madre mia, creed que me pasaria la vida en la copa de un arbol...»

Nosaltres tambéns espliquém perfectament el desitg del indecent Maleta. —¡Com els orangutants y micos eh?—

De Sallent

Sr. Director de LA TRALLA:

No per conducte de cap agutzil (tenen massa feyna ab aixó de la capta del consum), sino que pel d'un estadá que viu en la mateixa casa d'en «Papet Fandillas», hem sapigut el paradero de aquella ploma d'or que per obra d'encantament segons semblava, havia desaparegut de la Casa de la Vila. El Sr. Papet al exhibirla á n'el estadá perquè contra'ls rumors que corrian de que ja passava al menos pels prestatges d'una casa d'empenya assegurés, que la tal suposició era del tot falsa. Espliqué detalladament que la ploma d'or no havia fet altre tragecte qu'el que pot contare de la Casa Comunal, á casa seva, y no sols aixó, sino que salvó'l gust qu'havia tingut d'ensenyarla á un qu'altre persona amiga, ni havia sortit mes del calaixonet, en quin la tenia molt ben conduhida arreglada.

Nosaltres no volém posar en dupte aqueixa atestiguación fetas per boca del estadá. Podrém gratarnos el clatell ó be'l nas, pro creyem y volem creure de tothom tot lo que se'ns digui; á me que per aquesta declaració volem reconeixer qu'alguna cosa hem guanyat sapiguent ahont se troba la ploma. Pro miri, Sr. Papet, ni per me que V. se la guardia n'aquell calaixonet, ni per me que la rasqui ab l'ungla del dit xich volguent demostrar qu'es la mateixa d'or pur y que de pols se ni ha posat ni una bolva, nosaltres no acabem de satisfernos. Tórnila, si'ns vol creure, á la Casa Comunal qu'es el punt en que deuria estar y que prou ni han també de calaixonets pera guardar que la pols no s'hi posi, y si es cas que á n'allá no trova prou assegurada, entréguila á n'el disposit Municipal que ja que fa temps que de calés no pot guardarne, al menos podrà utilisar la cala guardant mobles.

Y en quant á V. no's vulgui imposar mes de rrechs que no li convenen. El que té d'Arcaide sol, ja li va massa feixuch y podria ser que molts avans d'arribar á terme se li trenquessin las cames.

Deixis de valentias y descarreguis, si vol esparsar de fer un ipafil fenomenal, que com á curandero's sembla mentida que no s'ho sapiga conèixer.

Y are un altre cosa. Alló de las destitucions que tan se parlava la setmana passada, s'ha tornat aigua-poll.

Segons ens manifesta el «leader», dels concejals republicans unitaris, marca «betzus», Sr. Catllera qu'apenas divulgada la nova pel poble, marxá disparat á la capital en busca d'influencias, no era n'aquí Sallent ahont la bogadera hi havia fet feyna, sino que á Sant Menat qu'encare qu'els Regidors suspesos no portavan la camisa tan bruta com alguns de peraquí, tractan en cambi, al semblar ab gent mes escrupulosa, que per consequent els repugna mes la bruticia y exigeixen mes netedat.

Ay bugadera municipal de Sant Menat, ¿per qu'no'ns vens á treure la bruticia també á nosaltres? Perque no'ns escoltas. Vina prompte, que molt be hem de pagartho.

Sallent, y Mars, 15, del 1904.

FUET SALLENT